

Mærke til det. Desuagtet rettede det ærede Medlem et Angreb paa disse Grunde og kom i det hele med et Forsvar for den Maade, hvorpaa vi staa i Spiritusspørgsmaalet. Det var overordentlig gunstigt og saa i moralsk Henseende. Han sagde f. Eks. disse Ord: Vi kunne prise os lykkelige ved let og billig Afgang til Spiritus i Mod sætning til vore Nabolande, hvor Drukkenskab og Slagsmaal høre med til Dagens Orden. Og han begrundede endvidere dette derved, at man i disse Lande tvang Folk til at købe i Partier, hvorved de fristedes til at drikke til Overmaal, ligesom han tilføjede, at den Opfattelse havde det ærede Medlem faaet dels ved at have Anledning til daglig at læse forskellige svenske Blade og desuden ved Selvsyn i enkelte Byer. Jeg vil for mit Vedkommende sige, at jeg ikke har Materiale til at bevise, at denne Paastand er urigtig, og jeg har heller ikke Selvomplevelser i de to Lande, han nævnte, saaledes at jeg derfra kan danne mig nogen Mening derom. Men jeg kan ikke nægte, at hans Fremstilling har i høj Grad Uandsynligheds Præg paa sig, i alt Fald naar man sammenligner den med en Del andre lignende Forhold. Den eneste Maade, hvorpaa jeg kan tænke mig, at det ærede Medlems Mening og Paastand ere rigtige, er, at den maa gælde Drankerne, de Folk, som ville have Brændevin hellere end alt andet, ja, som endog pantsætte deres Klæder for at faa det. Jeg tror ikke, at den kan gælde for det almindelige Forbrug af Befolkningen i sin Helhed. Naar man imidlertid staaer over for et saadant Samfundsønde, kan man ikke tage Hensyn til disse enkelte Drankere. Afholdtsfolk rette ogsaa alle Begne deres Bestræbelser paa at indstrænke Forbruget fra Ungdommen af, fordi de vide, at ingen er født til at være Dranker, og at det derfor gælder om, at Folk ikke komme ind paa Banedrikningen for derfra at glide længere ud og ende som egentlig Dranker. Det er den eneste Maade, paa hvilken jeg kan tænke mig, at det ærede Medlems Paastand kan have nogen Berettigelse. Statistikken for disse Lande viser ogsaa et andet Billede af Forholdet mellem os og de to Lande, og ærede Medlemmer ville selv kunne skønne det, naar de se efter i Kommissionsbetænkningen, Afdeling B. Side 2—17, hvori det er oplyst, at i Norge er

det aarlige Forbrug pr. Individ 3,2 Potter, i Sverrig 6,8, men i Danmark 14,5 foruden det store Afbrug i selve Danmark af bayersk Ol. Det forekommer mig underligt, om ikke Drukkenskab skulde staa i Forhold til det store Kvantum, der fortares, og unægteligt, at man ikke kan drage anden Slutning deraf, end at Udsærligheden maa staa paa et bedre Trin i de nævnte Lande, end den staaer her i Landet, og at Skatteforhøjelsen og den Tvang, som er indført i disse Lande, ogsaa, efter hvad den samme Betænkning oplyser, har bragt Forbruget ned i Norge med 40 Procent og siden sidste Forhøjelse i Sverrig med 44 Procent, medens det saa at sige ikke er nogen nævneværdig Nedgang i Forbruget, der er sket her i Landet. Jeg kan ikke se rettere, end at Drukkenskab og Udsærligheden, disse to Følgesvende, ere to af de værste Samfundsønder her i Landet. Jeg er ikke Afholdtsmand og har derfor ikke nogensomhelst Berettigelse til at holde Afholdtsforedrag for denne Forsamling; men jeg kan dog ikke undlade at sige, det forekommer mig umuligt og utænkligt, at man skulde kunne tage Bestemmelse om de forskellige Toldsatier uden at tage Hensyn til de Ulykker, Spiritus gør her i Landet, og det ikke paa een Maade, men paa mange. De allerfleste ere jo i øvrigt selvfølgelig godt kendte dermed, og derom vidne Kriminal- og Politirettens Protokoller, Sindsdygeanstalterne, Fængslerne og ikke mindst Kommunernes Fattigudgifter. Men alt dette er maaste for mig dog af langt mindre Betydning end, hvad disse Ting, jeg nævnte, ikke oplyse om, nemlig det Savn og den Nød, som findes i Tusinder af Hjem paa Grund af Brændevinsdrikken, hvor Manden ødelægger sin Fortjeneste ved Spiritusdrikken i Stedet for at købe Brød til Familien. Dette forekommer mig at være af en saadan Betydning ved Bedømmelsen af Spørgsmaalet, at man ikke kan lade det være ude af Betragtning, og uagtet jeg ikke er Afholdtsmand, vil det dog være mig umuligt ikke at tage Hensyn til dette Forhold, naar der skal træffes et Valg imellem at beskaffe Spiritus eller aldeles nødvendige Livsfornödenheder. Noget andet er det jo, naar man betragter Forholdet saaledes, at det, det gælder om, er at trække saa mange Penge som muligt ud af Fattigfolks Lomme til Fordel for de store Ind-